

Kyberžebráci

Co si představíte pod pojmem žebřák? Omšelé oblečení, špínu a alkoholický dech? Možná budete překvapeni, ale novodobí žebřáci využívají moderní technologie a prakticky vůbec se nesnaží potenciální dárce dojímat svým zlym osudem.

Tito žebřáci se totiž vyskytují na internetu a vy s nimi přijdete do styku pouze virtuálně, tedy prostřednictvím jejich internetových stránek. Lavinu stránek, kde jsou návštěvníci zcela nepokrytě žádáni o peníze (a to nikoliv na charitativní účely, ale naprosto jasně pro osobní potřebu majitele stránky), spustila v minulém roce jistá Karyn. Ta vytvořila (nebo si nechala vytvořit - o tom se nezmiňuje) internetové stránky Save Karyn! (Zachraňte Karyn!), na kterých uvádí, že přečerpala svou kreditní kartu o více než 20 000 USD a že tímto způsobem žádá návštěvníky svých stránek o pomoc. Karyn se nesnaží nějak "mlžit" například sdělením, že by měla třeba nějaký zdravotní problém nebo že by byla v tíživé sociální situaci, ale otevřeně přiznává, že peníze prostě "rozfofrovala" při nákupní mánii za boty Prada nebo kabelky Gucci (znalkyně vědí, že jejich cena je opravdu vysoká). Karyn tedy žádá, aby jí návštěvníci stránek poslali určitý obnos, aby mohla uhradit svůj dluh. Zdá se vám to jako výplod chorého mozku a myslíte si, že takovým stránkám se může každý jenom zasmát? Pak jste na velkém omylu: Karyn se její čin opravdu vyplatil a od návštěvníků stránek obdržela do dnešních dnů 13 323 dolarů! Stránky se totiž staly brzy velmi populární a navštěvované. Kromě peněz prý Karyn ještě obdržela "od milých lidí" také předplatné nejruznějších ženských magazínů, losy do loterie, filmy na DVD, kuchařku, poukázky na lekce surfování na ostrově Maui a mnoho jiných věcí. Ty si ostatně můžete sami prohlédnout na jejich stránkách, kde Karyn pečlivě vedla také deník všech peněžních i nepeněžních darů, které obdržela.

Ačkoliv je nyní její dluh již splacený, Karyniny stránky nezahálejí. Jsou v určitých intervalech aktualizovány a Karyn na nich zveřejňuje jak novinky ze svého finančního života, tak emailové zprávy, které jí došly. Polovina pisatelů těchto zpráv Karyn osočuje a druhá polovina (hlavně bohaté dívky mající slabost pro stejné značky) ji naprosto chápe a na těchto stránkách jim nepřipadá nic nemorálního. Karyn si nicméně postavila na svých "žebřacích" stránkách docela výnosný obchod. Najdete zde totiž odkaz na stránky, kde si lze nakoupit trička (mimořadně velmi vkusná), mikiny, hrníčky a tašky s logem "Pomohl jsem zachránit Karyn". Karyn prý v současné době píše o virtuálním žebřání knihu.

Reakce na Karyniny stránky na sebe nenechala dlouho čekat. Zanedlouho se na internetu objevily stránky s totožným layoutem, které se ovšem jmenovaly Don't Save Karyn (tedy Nezachraňte Karyn). Ty založili dva výtečníci, Bob a Ben, a jsou jakousi parodií na Karyniny stránky. Své příspěvky jim přesto můžete posílat a Bob a Ben sami prohlašují, že peníze rozhodně nepoužijí pro hladové v Africe nebo pro bezdomovce, ale že si za ně hodlají nakoupit naprosté zbytečnosti. Stránky jsou tedy míněny jako legrace, nicméně odkaz na zaslání příspěvků funguje a určité finance se již na kontech Boba a Bena nahromadily.

Karynin úspěch se zakrátko roznesl, a tak začalo vznikat mnoho jiných žebřacích stránek. Jako pro vše nové i pro virtuální žebřání v Americe vymysleli odborný termín, a to cyberbegging. Na Yahoo byla dokonce vytvořena speciální rubrika pro stránky zabývající se žebřáním po internetu. Najdete ji v části Society and Culture (Společnost a kultura), jmenuje se E-Panhandling a obsahuje skutečně úctyhodné množství stránek. Lidé na nich od druhých žádají skutečně vše možné. Např. na stránkách <http://www.giveboobs.com> prosí 23letá Michelle o peníze na operaci řader a ukazuje snímky svého hrudníku, aby přiměla (hlavně mužské návštěvníky) k zaslání příspěvku. Michelle založila stránky na konci listopadu loňského roku a ke konci ledna 2003 již od dárců obdržela 3101 dolarů, takže se může chystat do nemocnice na operaci a nakupovat větší prádlo.

O co virtuální žebřáci prosí nejčastěji? Většinou o peníze na snížení svého dluhu a nutno přiznat, že si tito lidé nedávají žádnou velkou práci s tím, aby vám svoji situaci zdůvodnili a vysvětlili, proč právě jim byste měli svůj příspěvek zaslat. Faktem je jedna naprosto neuvěřitelná skutečnost: všechny stránky, které jsme navštívili, obdržely alespoň minimální příspěvek. Na druhou stranu nemůžeme majitelům stránek upřít jistou upřímnost, hraničící však až s drzostí a nestoudností: svou situaci nesvalují na někoho jiného a pouze přiznávají, že by si rádi kúpali více hezkých věcí, případně vybrané peníze utráceli jinak. Nejedná se tedy o žádnou charitu ani o jakoukoliv pomoc potřebným. Jsou tyto stránky normální, anebo se jedná o další zneužití internetu? "Žebřáci" stránky však mají jedno společné, a to neidentifikovatelnost svých majitelů. Nikdy se totiž nedozvíte jejich celé jméno a adresu a nevidíte ani jedinou jejich fotografii, protože zveřejňují pouze obrázky, kde jim není vidět do obličeje. Ukázat veřejně svou tvář se zřejmě stydí.

Michaela Kadlecová, autor@chip.cz

Žebráci na internetu

<http://www.cyberbeg.com> seznam odkazů na další stránky kyberžebřáků

<http://www.savekaryn.com> nejznámější Karyniny stránky

<http://dontsavekaryn.com> parodie na Karyniny stránky